

REFERAT FRA MENIGHETS RÅDSMØTE ONSDAG 14. NOVEMBER, KL.19.30

Tilstede: Jan Georg Ribe (leder), Else Breilid Svendsen, Signe-Brit Kåsi, Mats Nesmann, Øistein Vigemyr, Haakon Ekberg, Rolf Erik Hanisch (sokneprest) og Åsne-Louise Halvorsen (sekretær).

Under sak 59/18 – 1 var både diakon, Anne Eidjord og representanter fra diakoniutvalget; Terje Skoge, May-Britt Aanundsen, Roald Kvarstein og Signe-Brit Kåsi (også menighetsrådsrepresentant) til stede.

Under sak 60/18 var leder for misjonsutvalget, Marianne Haukom Rosslund, tilstede.

Forfall: Kristin Aarsland, Line B. Mastad, Elin Wikstøl Andersen og Eyvor Skogesal Digranes.

Åpningsord ved sokneprest Rolf Erik Hanisch.

SAKER:

- 56/18 Godkjenning av innkalling og dagsorden**
Vedtak: Innkalling og dagsorden godkjennes med de kommentarer til endring som fremkom.
- 57/18 Godkjenning av referat fra 17.10.18**
Vedtak: Referatet godkjennes med de kommentarer til endring som fremkom.
- 58/18 Orienteringssaker.**
1. Orientering fra diakoniarbeidet ved diakon Anne Eidjord. Se eget notat.
 2. Det ble orientert om sak 54/18. Komiteen som skal utrede alternativ til innkjøp av bord på kirketorget har alle sammen nå sagt ja; Signe Brit Kåsi, Line Mastad og Åsne-Louise Halvorsen. Det har kommet innspill fra Torill Farstad Dahl til komiteen.
 3. Bispedømmerådets vedtak i saken om «Forandring i prostistruktur som følge av kommunesammenslåinger» ble referert, det dreier seg om at Søgne og Sogndalen menigheter blir med i Domkirken prosti.
 4. Status vedrørende utleie av Randesund kirke til rumensk gresk-ortodoks menighet. Det er ønske om å leie kirken, og det tas opp som en egen sak vedr. pris og leieavtale.

5. Sokneprest Rolf Erik Hanisch orienterte om kirkerådets forslag til ny kirkeordning. Den innebærer få endringer i forhold til nåværende lovverk. Menighetsrådet har ikke innspill til høringssvar.
6. Gudstjenestelisten for våren 2019 ble fremlagt for menighetsrådet og tatt til orientering.

59/18

Offer innsamlet til NMS/Mustamäe menighet

31. oktober 2018 ble det kjent for misjonsutvalget og daglig leder i Randesund menighet at det synes å være brudd på intensjonene fra NMS sin side når det gjelder overføring av offer til Mustamäe menighet. Vi har en misjonsavtale med NMS som sier at våre overføringer skal gå til kirkebygging i Mustamäe i Tallinn. Det har vært for dårlig rapportering av overføringene og daglig leder tok i høst kontakt med NMS og ba om at rutinene skjerpes. Vi fikk bekreftelse på at alle våre overføringer hadde og fortsatt ville gå spesifikt til Mustamäe menighet. Imidlertid viser det seg at Tiina Klement, presten i Mustamäe menighet, fremdeles kun får de samme summene fra NMS og at det ikke forekommer noen endring i etterkant av at Randesund menighet foretar en ekstra overføring. Torhild Stokka, rådgiver i NMS, forteller i en mail 31. oktober følgende: *Som dere vet, er det slik at menigheten i Mustamäe får en bestemt sum fra NMS per år, og beløp fra et spesielt arrangement hos dere utgjør en del av dette og er ikke å betrakte som en ekstra gave.* Vi har ikke visst eller blitt informert om at Mustamäe menighet får en bestemt sum fra NMS pr. år og at større overføringer fra oss ikke endrer denne summen. Misjonsutvalget og daglig leder oppfatter dette som et brudd på opprinnelig intensjon og anbefaler menighetsrådet å drøfte om avtalen skal stoppes og vurdere andre løsninger for overføring av pengene.

Vedtak: Saken må utredes nærmere og alternativ for overføring av offer fra Randesund menighet utredes. Overføring av offer til NMS på prosjektnummer 3009006/NMS Estland, avventes inntil problemstillingen i saken er tilstrekkelig belyst og beslutning er tatt.

60/18

Arbeidet med veikirke og tanker for videre fremdrift

De ansvarlige for arbeidet med veikirke sendte 5. september i høst en henvendelse til menighetsrådet med ønske om en uttalelse på hva som ønskes videre i dette arbeidet. Se brev vedlagt.

Vedtak: Menighetsrådet anerkjenner det flotte og viktige arbeidet som de frivillige i veikirke i en årrekke har stått for. Menighetsrådet ser viktigheten av å åpne kirkerommet og kirkens kunst for allmennheten. Menighetsrådet ønsker å se på muligheter for ytterligere markedsføring og også hvilke type målgrupper som kan kontaktes på vårparten med invitasjon til Søm kirkes veikirke.

61/18

Attestasjon og anvisning - stedfortredere

Menighetsrådet har i sak 14/18 vedtatt at daglig leder attesterer regninger, og sokneprest anviser. For at regninger ikke skal stoppe opp ved f.eks. ferieavvikling eller sykdom, må det være stedfortredere for disse. Det anbefales ved behov at kapellan er stedfortredende for soknepresten, og økonomikonsulenten i Fellesrådet er stedfortredende for daglig leder.

Vedtak: Kapellane er stedfortredende anviser for sokneprest og økonomikonsulenten i Fellesrådet er stedfortredende attestant for daglig leder.

62/18

Nominasjonskomité mht. menighetsrådsvalg, høsten 2019

Menighetsrådet må nedsette en komité som kan begynne allerede nå med arbeidet for å tilrettelegge for et nytt menighetsråd.

Vedtak: Det foreslås at sokneprest Rolf Erik Hanisch, menighetsrådsleder Jan Georg Ribe, nestleder Kristin Aarsland, menighetsrådsmedlem og trosopplærer Haakon Ekberg, kapellan Torill Farstad Dahl og daglig leder og sekretær for menighetsrådet, Åsne-Louise Halvorsen, spørres om å stille som nominasjonskomité.

63/18

Møteplan for våren 2019

Vår 2019

23. januar

6. mars

3. april

15. mai

12. juni

Høst 2019

4. september

16. oktober

13. november

11. desember

Vedtak: Møtedatoene vedtas.

64/18

Innspill fra menighetsråd til budsjett for 2019

Menighetsrådet skal gjennomgå planer for eventuelle investeringer i inventar, utstyr eller annet, for å sikre mest mulig realistisk budsjett. Videre skal bruken av fond drøftes.

Vedtak: Saken utsettes til neste møte.

65/18

Valg av leder og nestleder i menighetsrådet.

Det er årlig valg på leder og nestleder. Leder og nestleder av menighetsrådet i dag stilte seg positive til gjenvalg.

Vedtak: Jan Georg Ribe og Kristin Aarsland er gjenvalgt til leder og nestleder for 2019 fram til nytt menighetsråd tiltrer.

66/18 Offersøknader for 2019

Vedtak: Forslag til offersøknader for 2019 vedtas. Sokneprest og daglig leder setter datoer for ofringene.

67/18 Utleie av Randesund kirke til rumensk-ortodoks menighet.

Den rumensk-ortodokse menigheten i Kristiansand som har søkt oss om å få leie Randesund kirke, har forklart at det blir for dyrt for dem å betale kr. 1900,- pr. gudstjeneste. Dette er Kirkelig Fellesråds takst for enkeltutleie. Menigheten består av 30-40 voksne, men regner med å øke i størrelse etter hvert. De ønsker å leie for lengre tid framover. Da det her dreier seg om langtidsleie av kirken, vil det være mulig for menighetsrådet å gå noe ned i pris.

Vedtak: Menighetsrådet vil gjerne komme denne forespørselen i møte. Vi ser det som et bidrag til den økumeniske kontakten i vårt område. Siden det her er snakk om langtidsleie, finner rådet å kunne tilby en leie på kr. 500,- pr samling. Det følger ikke kirketjener med i tilbudet, og leietaker har selv ansvar for rengjøring etter bruk.

68/18 Eventuelt.

68/18 – 1 Budsjett til menighetsfest, ref. sak 41/18

Vedtak: Utsettes til neste møte.

Jan Georg Ribe
Leder

Åsne-Louise Halvorsen
Sekretær

VEDLEGG 14. november 2018:

1. Lokal diakoniplan for Randesundmenighet.
2. Brev fra Torill Farstad Dahl om bord på kirketorget.
3. «Forandring i prostistruktur som følge av kommunesammenslåinger» – Bispedømmerådets vedtak.
4. Veikirken 2018.
5. Kirkeordning for Den norske kirke – høring.
6. Høringsdokument – Kirkeordning for Den norske kirke

Lokal diakoniplan for Randesund menighet

Skrevet av: Diakon Anne
Eidjord, på vegne av
Randesund menighet.

Godkjent av menighetsrådet:
7. september 2016

Gjelder for perioden:
Sept. 2016 til sept. 2018

Den norske kirkes definisjon av diakoni:

«Diakoni er kirkens omsorgstjeneste.
Den er evangeliet i handling og
uttrykkes gjennom
nestekjærlighet, inkluderende
fellesskap,
vern om skaperverket
og kamp for rettferdighet»

Nestekjærlighet

«Mennesket er gjensidig avhengige av hverandre. Gjennom hele livsløpet trenger vi å bli møtt med nestekjærlighet og barmhjertighet. Nestekjærlighet i praksis handler både om små, enkle handlinger og om store, krevende tiltak. Barmhjertigheten ydmyker ikke mottageren, men ivaretar den andres verdighet. Gjenkjennelsen; «det kunne vært meg», er viktig, likeså gjensidigheten (Plan for diakoni, 2008:16)».

Målsetting: 1. Den lokale menigheten har et omsorgsarbeid rettet mot lokale utfordringer.
2. Kirke og menighet inspirerer til et liv i nestekjærlighet (ibid).

Tiltak: Sjelesorg og samtaler

Målsetting: Gi tilbud om hjelp og støtte til mennesker i vanskelige livssituasjoner.

Målgruppe: Alle mennesker som har behov for det.

Hvordan: Tilbud for alle aldre. Det informeres om tilbudet der det er naturlig, på nettsiden, i menighetsblad, og det henges opp informasjon om tilbudet i våpenhuset i Søm kirke og på sykehjemmene.

Samarbeid med: Frivillige i menigheten.

Ansvarlig: Prestene og diakonen.

Tiltak: Sorgarbeid

Målsetting: Sorgbearbeiding.

Målgruppe: Mennesker som har mistet ektefelle, evt. barn eller foreldre.

Hvordan:

- Oppfølging av etterlatte (brev, tlf. og samtale/tilbud om besøk).
- Sorggruppe (samarbeid med diakoner i Kristiansand og Søgne). Oppstart ved behov. Også mulighet for samtalegruppe etter samlivsbrudd.
- Temakveld om sorg i forkant av Allehelgens (samarbeid med diakoner i Kristiansand og Søgne).
- Minnegudstjeneste for de som har mistet noen siste år (samarbeid med diakoniutvalg og stab).

Ansvarlig: Diakonen.

Tiltak: Bønnearbeid

Målsetting: Løfte fram livet for Gud.

Hvordan:

- Middagsbønn ca. ni ganger i semesteret (tidebønn, i forkant av onsdagstreff med månedens gjest).
- Forbønn i gudstjenesten (del av liturgien).
- Personlig forbønn i gudstjenesten (ved nattverdsringen).
- Bønneoversikt med temaer (tilgjengelig for alle).
- Bønnekrukke.
- Bønn og samtale i kapellet hver mandag (én time).
- Forbønn i kapellet hver formiddag (bønnepermen).
- Forbønn i hjemmet.
- Salving av syke.

Samarbeid med: Frivillige, prester.

Ansvarlig: Forbønnsleder, prest og diakon.

Tiltak: Besøktjeneste

Målsetting: Være medvandrer og til stede for mennesker der de er i sine liv.

Målgruppe: Alle aldre.

Hvordan:

- Besøktjeneste med frivillige
- Hjemmebesøk av prest/diakon (evt. sykehjem/sykehus).
- Soknebud.
- Bursdagsblomst til 90-, 95- og 100-åringer.

- Kontakt med institusjoner.

Samarbeid med: Institusjoner, diakoniutvalg og frivillige.

Ansvarlig: Prest og diakon.

Tiltak: Kirkevert

Målsetting: At hver enkelt som kommer til kirken skal føle seg velkommen og bli sett.

Hvordan: Kirkeverten står ved inngangen til kirkerommet og hilser folk velkommen.

Samarbeid med: Frivillige.

Ansvarlig: Daglig leder.

Tiltak: Diakoniens dag

Målsetting: Synliggjøre hva diakoni er for menigheten og inspirere til diakonal holdning og handling.

Hvordan: En gudstjeneste i september i regi av diakon og diakoniutvalg.

Samarbeid med: Diakoniutvalg, frivillige og stab.

Ansvarlig: Prest og diakon.

Tiltak: Postkassa og pionerprosjektet «Kan vi ringe deg?»

Målsetting: Vise omsorg og være til stede for mennesker der de er i sine liv.

Hvordan: Fulle ut kontaktkort og levere det i den grønne postkasse «Post til diakonen» i våpenhuset i Søm kirke. Diakonen ringer den enkelte og avtaler videre kontakt/oppfølging.

Samarbeid med: Diakoniutvalg.

Ansvarlig: Diakonen.

Tiltak: Oppfølging av barn og unge

Målsetting: Gi tilbud om hjelp og støtte til barn og unge som trenger det.

Målgruppe: Alle som har behov for det.

Hvordan: Samtalepartner og støttespiller for de som trenger det. Det informeres om tilbudet for konfirmanter og på Enter. Synlighet av diakonen i ulike barne- og ungdomstiltak i menigheten. Det informeres om tilbud om samtale på nettsiden, i menighetsblad, og det henges opp informasjon om tilbudet i våpenhuset i Søm kirke. En annen viktig arena er tilstedeværelse og mottakelse av skolebarna som kommer innom på onsdagskaféen.

Samarbeid: Ungdomsarbeider, kateket, prester og trosopplærere.

Ansvarlig: Diakonen.

Inkluderende fellesskap

«Grunnleggende i kristen tro er at mennesket er skapt i fellesskap. Å styrke båndene mellom mennesker og knytte nye bånd der forhold er gått i stykker, er en diakonal utfordring. Gode fellesskap gir alle muligheter til både å yte og å ta i mot. De har plass i mangfoldet og sørger for at ingen faller utenfor (Plan for diakoni i Den norske kirke 2008:18)».

Målsetting:

1. Menighetens fellesskap er åpne og inkluderende.
2. Menigheten deltar aktivt med å styrke fellesskap og nettverk generelt i lokalsamfunn (ibid).

Tiltak: Kirkekaffe

Målsetting: Skape et inkluderende fellesskap i menigheten hvor en kan «se» hverandre. Legge til rette for kirkekaffe etter hver gudstjeneste.

Hvordan: Ved utvalgte gudstjenester er det stor kirkekaffe med kaker etc. Ellers er det enkel kirkekaffe med kjeks og kaffe.

Samarbeid med: Frivillige.

Ansvarlig: Diakonen.

Tiltak: Institusjonsgudstjeneste

Målsetting: Knytte fellesskap mellom Gud og mennesker.

Hvordan: Månedlig nattverdsgudstjeneste på begge sykehjem i Randesund.

Samarbeid med: Institusjoner.

Ansvarlig: Kantor, prest og diakon.

Tiltak: En kirke for alle

Målsetting: Å tilby et fellesskap spesielt tilrettelagt for mennesker med funksjonshemninger.

Hvordan: Gudstjenester 4-5 ganger per semester, fordelt mellom diakonene og deres menigheter i Kristiansand. Nyttårsfesten i januar er hvert år i Søm kirke.

Samarbeid med: Boliger for mennesker med utviklingshemninger.

Ansvarlig: Diakonene i Kristiansand.

Tiltak: Inkludering/deltakelse av frivillige i alle aldre i gudstjenester

Målsetting: Bidra til delaktighet for å se og bli sett, og for å gi plass til mangfoldet.

Hvordan: Klokker, kirkevert, kirketjener, tekstleser, medliturg, oppgave i forbindelse med bønnestasjoner, dåpsvert, lys- og lydansvarlig, kollektører, deltakelse i drama, musikalske bidrag osv.

Samarbeid med: Frivillige

Ansvarlig: Stab

Tiltak: Onsdagskafe

Målsetting: Fellesskap, forebygge ensomhet, vedlikeholde nettverk.

Hvordan: Åpen kafe med vafler og kaffe hver onsdag på kirketorget i Søm kirke (kl. 11-13).

Åpent for alle, også for dem som har deltatt på baby- og småbarnssang. Ca. 50 skolebarn kommer også innom for restevafler og fellesskap.

Samarbeid med: Frivillige

Ansvarlig: Diakonen

Tiltak: Hyggetreff

Målsetting: Lage et hyggelig samvær i menighetens regi på Randesund omsorgssenter.

Hvordan: Månedlige samlinger for beboere på omsorgssenteret, pårørende og eldre i nærmiljøet. Kl. 1600-1730 hver andre onsdag i måneden. Innhold: Sangstund, andakt, musikk, smørbrød, kake og loddsalg.

Samarbeid med: Ansatte på sykehjemmet og frivillige.

Ansvarlig: Diakonen

Tiltak: Tirsdagslapskaus

Målsetting: Skape et middagsfellesskap for alle aldre med lav terskel.

Hvordan: 3-4 tirsdager i semesteret inviteres familier og voksne i alle aldre til servering av lapskaus i Søm kirke. Når det er mulig kobles et trosopplæringstiltak opp mot middagen (f.eks. 2-årstreff, TROS).

Samarbeid med: Frivillige

Ansvarlig: Diakoniutvalget og diakonen

Tiltak: Juleverksted

Målsetting: En hyggelig aktivitet der barn og voksne kan være sammen, og også lage noe (julepynt eller lignende).

Hvordan: Juleverksted med ulike stasjoner i etterkant av tirsdagslapskaus (og grøt) en tirsdag i førjulstida.

Samarbeid med: Frivillige

Ansvarlig: Staben

Tiltak: Samarbeid med frivillighetssentral

Målsetting: Holde kontakten med frivillighetssentralen og synliggjøre vårt diakonale arbeid for eldre og andre i nærmiljøet.

Hvordan: Jevnlige besøk av diakonen på Åpent hus på Strømmetunet med andakt og sang (ukentlige samlinger med middag og tema). Samarbeid om kirkekaffe på Strømmetunet en søndag i året.

Samarbeid med: Aktivitetsleder, Eldresentertjenesten Randesund/Tveit

Ansvarlig: Diakonen

Tiltak: Velkomstsenteret for flyktninger (Domkirkens menighetshus)

Målsetting: Rekruttere frivillige fra Randesund menighet til dette arbeidet.

Hvordan: Informere om behovet for frivillige på Velkomstsenteret via menighetsblad, nettside, kunngjøringer og oppslag. Også å rekruttere fra andre naturlige arrangementer og sammenkomster, eks. Onsdagstreff med månedens gjest.

Samarbeid med: Frivillige

Ansvarlig: Diakonen

Tiltak: Samling på sykehjemmene på Julaften

Målsetting: Skape et fellesskap

Hvordan: Menigheten arrangerer hver julaften en formiddagssamling på begge de to sykehjemmene med oppløsning av juleevangeliet, en kort andakt, julesanger og musikk. Sykehjemmet stiller med kake og kaffe.

Samarbeid med: Kantor, frivillige og sykehjemmets ansatte

Ansvarlig: Diakonen

Vern om skaperverket

«Vern om skaperverket favner alt Gud har skapt, jorden med planter, dyr og mennesker, havet og luften og hele det økologiske samspill. «For jorden og alt som fyller den, hører Herren til.» (1. Kor. 10, 26). Det gjelder også vårt eget forbruk og vår livsstil (Plan for diakoni i Den norske kirke, 2008:21)».

Målsetting:

1. Kirke og menighet arbeider med den bibelske forståelsen av Guds skaperverk og mennesket som en del av det.
2. Menigheten og den enkelte bidrar aktivt og konkret til en positiv livsstil som fremmer balanse og helhet (ibid).

Tiltak: Skaperverkets dag (Gudstjeneste på Randøya)

Målsetting: Bevisstgjøre oss på at vi har et forvalteransvar og at vi står i en sammenheng i forhold til skaperverket.

Hvordan: Friluftsgudstjeneste på Randøya.

Samarbeid med: Midt-Agder friluftsråd, frivillige og søndagsskolen.

Ansvarlig: Prest og kantor.

Tiltak: TROS 3. trinn

Målsetting: Lære barna å ta vare på skaperverket og at vi har et ansvar både for skaperverk og hverandre.

Hvordan: Undervisning for barna om temaet og brukmarked på Balubadag.

Samarbeid med: Misjonsprosjekt, frivillige og stab.

Ansvarlig: Trosopplærer.

Tiltak: Pilegrimsvandring

Målsetting: En fellesskapstur for alle aldre, der man kan være stille sammen, man kan snakke sammen, oppleve naturen og også å ha fokus på Gud.

Hvordan: Pilegrimsvandringen holdes en søndag i mai hvert år, og går fra Dvergsnes skole til Randesund kirke. Det er poster underveis og felles rastepause med noe opplegg. Avsluttes ved Randesund kirke der man får pilegrimspass, og det holdes en kort andakt/avslutning.

Samarbeid med: Diakoniutvalget og søndagsskolen.

Ansvarlig: Diakonen

Tiltak: Grønn menighet

Målsetting: Ta vare på skaperverket.

Hvordan: Tilstrebe at alt søppel kildesorteres i kirkene våre, tilstrebe å bruke svanemerkede produkter, tilstrebe å bruke minst mulig kjemikalier, bruke minst mulig engangsutstyr, undervisning om forvalteransvaret (TROS 3. trinn, konfirmanter, speideren ++), grønn gudstjeneste (Randøyadagen), Balubadag, KN-aksjonen.

Samarbeid med: Frivillige
Ansvarlig: Stab og hele menigheten.

Kamp for rettferdighet

«Alle mennesker har rett til å leve et menneskeverdig liv. Vi kan ikke stille oss likegyldige til mennesker som kjemper for livet. I denne kampen må vi stå på rettferdighetens og solidaritets side sammen med dem. Som kirke er vi utfordret til å arbeid med rettferdighet og menneskerettigheter i et globalt så vel som lokalt perspektiv. Dette gjelder utfordringer knyttet til globalisering, internasjonal handel, illegitim gjeld, fattigdom, krig, fred og forsoning, den teknologiske utviklingen, med mer (Plan for diakoni i Den norske kirke, 2008:23)».

Målsetting: 1. Kirke og menighet engasjerer seg i rettferdig fordeling av verdens ressurser.
2. Kirke og menighet står opp for mennesker som får sitt menneskeverd krenket (ibid).

Tiltak: Kirkens Nødhjelps fasteaksjon/innsamlingsaksjon.

Målsetting: Bevisstgjøre vårt globale ansvar og dele med mennesker i nød. Konfirmantene får delta på en praktisk måte for å kjempe for mer rettferdig fordeling av verdens ressurser.

Hvordan: Informasjon om aksjonen på forhånd for å spre kunnskap og informasjon om fasteaksjonen. Innsamling ved å gå med bøsse fra dør til dør i Randesund. Dette gjøres i fastetiden, tirsdag før palmesøndag.

Samarbeid med: Frivillige, konfirmanter og ledere fra andre menigheter i Randesund.

Ansvarlig: Kateket, kirketjener og regionkontakt for KN.

Tiltak: Misjonsprosjekt

Målsetting: Bidra til en mer rettferdig fordeling. Samle inn penger til misjonsprosjektet, og støtte arbeidet i bønn.

Hvordan: Informere om misjonsprosjektet og giverkonto gjennom menighetsbladet, nettside, gudstjenester og eventuelt andre samlinger i kirken. Eget misjonsutvalg.

Samarbeid med: Frivillige og misjonsutvalg.

Ansvarlig: Menighetsråd

Tiltak: Offer

Målsetting: Gi tilbake av det vi får.

Hvordan: Prosjekter med ulike behov presenteres, og man samler inn penger i gudstjenesten.

Ansvarlig: Menighetsråd

Tiltak: Balubadag

Målsetting: Gudstjeneste og aktivitetsdag for hele familien, for å bevisstgjøre i forhold til å ta ansvar for hverandre og for verden, om å dele rettferdig, og også for å samle inn penger til misjonsprosjektet.

Hvordan: Gudstjeneste med fokus på temaet, i etterkant av gudstjeneste aktivitetsdag med kafé og ulike stasjoner der man betaler for å gjøre aktiviteter. Parallelt er det bruktmarked der barna fra TROS 3. trinn selger leker, bøker osv. Alle inntekter går til menighetens misjonsprosjekt.

Samarbeid med: Frivillige og stab

Ansvarlig: Trosopplærer

Dersom det skal drøftes nye bord til kirketorget, mener jeg det er noen viktige momenter som må ivaretas:

- Uttrykket: det ble kjøpt inn nye stoler i tradisjonell utforming, med et tungt uttrykk. Nye bord bør bidra til å lette uttrykket visuelt ved å være mer moderne. Enda mer «treverk» vil bli for tungt.
- Stolene tunge å håndtere. Vi er mange ansatte og til dels unge frivillige som håndterer mange bord ofte. Nye bord bør være mulig å håndtere for en person.
- Møblene brukes svært mye, både til måltider og hobby. Selv om vi bruker voksdug ved hobbyaktiviteter, må bordene ha en kvalitet som tåler hard bruk.
- Ofte trengs mange stoler og bord. Inntrykket av rommet vil være nettere og lettere dersom bordene blir noe smalere, f.eks 5 cm, til 70 cm. De vil likevel være brede nok til oppdekking til middag, da det nesten alltid brukes buffet. I de tilfeller der det er ønske om å sette mat på bordene (ved utleie) vil det gjerne være færre personer til stede, og hensiktsmessig å sette to bord sammen i bredden. Dette er og tilfelle ved en del fagsamlinger og møter der det ikke er ønskelig med ett langt bord. Ved 70 cm bredde på bordene vil likevel ikke avstanden tvers over bordet være så stor som den er i dag.

Vennlig hilsen

Torill Farstad Dahl

Prest

Tlf: 38196884

www.randesund.no

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2016 -2019

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 18/02007
Arkivkode
Saksbehandler Bjarne Nordhagen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2016 -2019	22.10.2018	61/18

Forandring i prostistruktur som følge av kommunesammenslåinger

Agder og Telemark bispedømmeråd 2016 -2019 har behandlet saken i møte 22.10.2018 sak 61/18

Møtebehandling

Votering

Enstemmig

Vedtak

Soknene i Søgne og Songdalen flyttes over til Domprostiet fra 01.01.2020

Åseral sokn flyttes fra Mandal prosti til Otredal prosti fra 01.01.2019.

Mandal prosti og Lister prosti slås sammen til et prosti fra 01.01.2020. Navnet på det nye prostiet blir Lister og Mandal prosti. Prosteseetet legges til Lyngdal.

Stiftsdirektøren nedsetter en gruppe som blant annet består av prosten i Mandal og prosten i Lister og representant fra tillitsvalgte for å forberede denne sammenslåingen.

For de andre prostiene vil det ikke bli foretatt noen endringer, men bispedømmerådet vil ha et fokus på andre endringer som bør skje hvis en ny kirkelig struktur eller nye kommunesammenslåinger tilsier at endringer vil styrke organiseringen av prestedtjenesten.

Veikirken 2018.

107 personer besøkte kirken i forbindelse med veikirkeopplegget.

55 fikk omvisning i kirken. Av disse kom 12 fra Strømme dagsenter, og de fikk orgelmusikk av Reidar. I tillegg kom en gruppe dåpsforeldre sammen med Eivind Martinsen etter dåpssamtale.

41 kom til kirketorget for å slå av en prat. Av disse kom 8 fra Strømme dagsenter.

43 personer kom for å se kirken, og 12 fra Strømme dagsenter fikk omvisning da de kom på besøk. Det er vel omtrent som det har vært de siste årene. Det blir noen dager uten besøk av turister, men når det er veikirke, får vi hyggelig besøk av venner i menigheten.

De fleste av vertene mener det er viktig at gjestene møter en åpen kirke og er villige til å stille opp igjen til neste år. Vi er 9 ektepar som deler denne oppgaven.

De første årene hadde vi orgelresitasjon en gang i uken, og det samlet en liten gruppe mennesker, mest fra menigheten. Dette kostet penger, og det var vanskelig å få organister i ferietiden.

Har menighetsrådet noen tanker om veikirkeordningen?

Kunstutstilling.

Kunstutstillingen har vært vellykket. Det er hittil solgt 18 bilder for nesten 40.000 kroner. 16 bilder er solgt til folk i menigheten og 2 til turister.

5. september 2018

Arnfinn Larsen.

Kirkeordning for Den norske kirke – høring.

Orientering:

Dagens kirkeordning vil etter planen erstattes av en ny og mye kortere trossamfunnslov fra 2020.

Den nye trossamfunnsloven vedtas våren 2019, og skal kun gi noen få overordnede bestemmelser om Den norske kirke.

Kirkemøtet vil bli gitt myndighet til å fastsette øvrige bestemmelser i en kirkeordning.

Hovedformål med forslag til kirkeordning er å sørge for at Kirkemøtet kan vedta et samlet regelverk som erstatter bortfallet av dagens kirkelov.

Saksbakgrunn:

Det ble først lagt opp til et omfattende høringsdokument på 270 sider som inneholdt flere endringer sett i forhold til dagens kirkeordning. Dokumentet hadde sin basis i Veivalgdokumentet fra 2016, hvor en skisserte en modell for samordnet ledelse i soknet og bestemmelser for å styrke MR rolle i forhold til FR.

I juni ble det i Kirkerådets møte vedtatt å behandle saken på nytt i september.

Høringsdokumentet som nå foreligger er et betydelig bearbeidet og forkortet forslag.

Vurderinger av nåværende høringsdokument:

- Enklere å forholde seg til
- Utelatt kontroversielle forslag som ville skapt mange interne diskusjoner
- Forslaget gir grunnlag for mer fokus på den politiske behandlingen av forslag til ny trossamfunnslov våren 2019.
- Samtidig krevende at behov for forbedringer og utvikling, samt vedtak i Veivalgsaken legges på is.
- Også utfordrende at vedtak om ny kirkeordning vedtas før Stortinget har gjort vedtak om bl.a finansiering.

Problemstillinger:

- Den norske kirkes grunnlag, kap.1. Denne bestemmelsen vil bli overordnet øvrig regelverk. Er formuleringene brukt her dekkende for vår oppfatning av kirken?
- Lov og kirkelig regelverk har ulik status/betydning.
Eks. Hvilke lovmessige forutsetninger må være på plass for at et fellesorgan for soknene skal kunne ha samme oppgaver og ansvar som dagens kirkelige fellestråd?
- Hva innebærer det at KM i regelverks form vedtar at forvaltningslov, offentlighetslov mm skal gjelde for kirkelige organer?
- Kirkebygg – dagens bestemmelser om vern og listeførte kirker vil forsvinne. Hva kommer i stedet? Regler fastsatt av Kirkemøtet – er det nok? KA mener at forvaltningsansvaret for kirkens kulturminneverdier enten må omtales i ny trossamfunnslov eller få en særskilt regulering i kulturminneloven.
- Spørsmål som ønskes besvart:
- Har høringsinstansen innspill til det vedlagte forslag til kirkeordning som kan gjelde når ny trossamfunnslov trer i kraft?

Høringsfrist er 15.desember 2018.

Fellesrådet har endelig behandling av saken i sitt møte 20.november 2018.

Kirkeordning for Den norske kirke

Høringsdokument

Innledning

Kulturdepartementet sendte høsten 2017 ut et forslag til trossamfunnslov for alle tros- og livssynssamfunn i Norge, inklusive Den norske kirke. Det er ventet at denne loven skal behandles i Stortinget våren 2019.

Med forslaget om ny trossamfunnslov følger også at kirkeloven skal oppheves. I dag regulerer kirkeloven de viktigste myndighetsforhold innen Den norske kirke.

Kirkerådet sender her ut et forslag til bestemmelser som skal erstatte kirkeloven når denne oppheves. Disse bestemmelser er ikke ment å medføre endringer i dagens ordninger. Forslaget til trossamfunnslov forutsetter at kirken selv gir nærmere regler i en kirkeordning som fastsettes av Kirkemøtet.

Forslaget tar også sikte på å følge opp Kirkemøtets behandling av *Den norske kirkes grunnlag* (sak KM 06/14 og 04/15) som er et forslag til overordnede bestemmelser om Den norske kirke.

Kirkerådet legger i denne høringen frem et forslag til helhetlig kirkeordning. Kirkerådet vil komme tilbake til oppfølging av de vedtak i *veivalgsaken* fra 2016 (sak KM 08/16) som ikke er behandlet her.

Det fremmes forslag om enkelte mindre justeringer i dagens ordninger. Dette er oppdateringer av regelverket i tråd med den utviklingen som har vært blant annet for at formuleringene skal følge de endringene som har skjedd i kommunelovgivningen våren 2018.

De konkrete endringsforslagene er beskrevet nærmere i høringsdokumentet.

Høringsdokumentet og et *regelspeil* – en oversikt som viser paragrafene i den foreslåtte kirkeordningen sammenstilt med dagens kirkelov – legges ut på kirkens nettsider.

Høringsinstansene bes om å benytte Kirkerådets høringsportal på nettstedet <https://kirken.no/hoeringer> og gi sitt svar på følgende spørsmål:

Har høringsinstansen innspill til det vedlagte forslag til kirkeordning som kan gjelde når ny trossamfunnslov trer i kraft?

Alle hørings svar vil bli gjort tilgjengelig på kirkens nettside.

Høringsfrist er 15. desember 2018.

Kapittel 1: Den norske kirkes grunnlag

Kapittel 1 i forslaget til kirkeordning, med tittelen *Den norske kirkes grunnlag*, skal fungere som grunnlagsbestemmelser for Den norske kirke. Disse fastsetter hva som er kirkens læregrunnlag og definerer dens identitet som trossamfunn og folkekirke.

Kapitlet er delt i åtte paragrafer som ivaretar ulike sider ved kirken. Innholdet er formet ut fra en bestilling fra Kirkemøtet i 2015 (KM sak 04/15).

Læregrunnlaget - § 1

Den norske kirkes læregrunnlag er i dag fastlagt i Kong Christian Den Femtis Norske Lov fra 1687 (NL) 2-1. Etter grunnlovsendringene i 2012 er det et behov for at Den norske kirke selv fastsetter sitt læregrunnlag. Dette er også bekreftet i forslaget til ny trossamfunnslov § 10 første ledd, hvor det heter «Kirkemøtet fastsetter kirkens grunnlag og lære (...)».

Formuleringene i NL 2-1 lovfester kirkens selvforståelse etter reformasjonen. Det er denne identitet Grunnloven ønsker at kirken skal ta vare på når den i § 16 omtaler Den norske kirke som en evangelisk-luthersk kirke.

Forslaget til ny bestemmelse innebærer ingen endring i læregrunnlaget, og kontinuiteten med dagens ordlyd er vektlagt. Bestemmelsen formulerer hvordan Den norske kirke definerer evangelisk-luthersk lære.

Deltakelse i det økumeniske fellesskap - § 2

På bakgrunn av bekjennelsen og en luthersk selvforståelse kjenner Den norske kirke seg forpliktet til å fremme synliggjøringen av enheten i hele den verdensvide kirke.

Arbeidet for kirkelig enhet gir viktige impulser til det kirkelige liv samtidig som det utfordrer Den norske kirke til stadig å tenke gjennom sin selvforståelse og tolkningen av sitt eget læregrunnlag. Dette gjelder særlig for de forpliktende økumeniske avtaler Den norske kirke har inngått. Selv om bestemmelsen ikke uttrykker noen økumeniske føringer med hensyn til hvordan læregrunnlaget skal forstås, finner Kirkerådet det naturlig å se forslaget til § 2 i sammenheng med § 1.

Dåp og tjeneste i menigheten - §§ 3 og 5

Innlemmelsen i det kristne fellesskap skjer ved dåpen. Den kirkerettslige konsekvensen av dette er at dåp er nødvendig for medlemskap i Den norske kirke. Alle døpte er kalt til et liv i tro og tjeneste og er omsluttet av det lokale kirkelige fellesskapet. I dette fellesskapet står alle døpte likt, med et felles ansvar for kirkens liv.

Kirkerådet foreslår at arbeidet i menigheten beskrives som et tjenestefellesskap mellom ulike frivillige og tilsatte personer og grupper. I tjenestefellesskapet inngår også de vigslede tjenestene samt den overordnede tilsynstjenesten som biskopene har ansvar for. De vigslede medarbeiderne skal lede menigheten innenfor det fagområdet de er vigslet til. Dette skjer ikke i stedet for eller på vegne av, men *sammen med* de øvrige tilsatte og samfunnet av alle de døpte, som de vigslede tjenestene springer ut av.

Den norske kirkes oppdrag - § 4

Den norske kirkes oppdrag beskrives som todelt: både å forvalte nådemidlene (Ord og sakrament) og – i forlengelsen av dette – å forvalte en diakonal grunnholdning.

Oppdraget begynner i menigheten som er samlet til gudstjeneste. Her får mennesker høre evangeliet, her blir de døpt og mottar nattverden. Fra det gudstjenestefeirende fellesskap sendes mennesker ut, og slik videreføres kirkens stadige sendelse (*missio*) med evangeliet. Sendelsen blir konkretisert i formuleringen om at Den norske kirke er en «bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke».

Folkekirkebegrepet understreker at Den norske kirke består av alle dem som er døpt inn i kirkens fellesskap. Som folkekirke forholder Den norske kirke seg til allmenne livserfaringer i samfunnet, og kirken søker gjennom gudstjenester og kirkelige handlinger samt i sin øvrige virksomhet å reflektere menneskelivet i dets mangfold. Dernest innebærer betegnelsen en vektlegging av den lokale menighet som en viktig del av lokalsamfunnet og som en av institusjonene som er med å binde samfunnet sammen.

Organisering og ledelse av Den norske kirke - § 6

Den grunnleggende enhet i kirken er teologisk sett menigheten. Den er det egentlige «sted» for utfoldelse av kirkens kall og oppdrag. I norsk kirkeordning har menigheten alltid vært identifisert med soknet. Begrepene sokn og menighet kan således belyse hverandre gjensidig. På den ene siden hviler den selvstendighet og det juridiske rammeverk som i dag omgir soknet på identifikasjonen med menigheten, forstått som den lokale kirke. På den andre siden er menigheten i Den norske kirke i all hovedsak en størrelse som defineres utfra en geografisk gitt ramme, nemlig soknet. Sokneinndelingen er også et uttrykk for kirkens landsdekkende funksjon: Det skal ikke finnes noe sted innenfor rikets grenser der det ikke er en lokal menighet.

Den enkelte menighet har en stor grad av selvstendighet, samtidig er menighetene i Den norske kirke bundet sammen gjennom en felles bekjennelse og felles ordninger og ledelsesstrukturer. Dette kommer til uttrykk ved formuleringen om at soknet ikke kan løses fra Den norske kirke. Kirkerådet anser denne formuleringen som grunnleggende i forståelsen av den enkelte menighets forhold til den nasjonale kirkeorganisasjon. Dette er begrunnelsen for at setningen er tatt inn i forslaget til kirkeordning selv om den også står i forslaget til ny trossamfunnslov.

Confessio Augustana artikkel V uttrykker at det skal finnes en ordnet tjeneste med Ord og sakrament. Det er derfor en nødvendig del av kirkeordningen at det finnes en slik ordnet prestetjeneste i alle menigheter. Videre skal alle menigheter stå under tilsyn av en biskop. Tilsynet markerer at den lokale menighet ikke står alene som en avgrenset størrelse, men hører til i et videre fellesskap. Biskopene har dessuten et særskilt ansvar for å verne om læren.

Styring og ledelse av Den norske kirke skjer på alle nivå gjennom demokratisk valgte organer. Læren om det allmenne prestedømme sier at alle medlemmer av kirken har like høy status. Denne læren gir dermed en teologisk begrunnelse for en demokratisk styringsmodell. At Den norske kirke er demokratisk ledet, og at det blir lagt til rette for at flest mulig av medlemmene skal kunne delta i den demokratiske prosessen, er dessuten et viktig kjennetegn på Den norske kirkes identitet som folkekirke.

Samtidig er tjenesten med Ord og sakrament, slik den er beskrevet ovenfor, gitt et særlig ansvar og en spesiell fullmakt. Styring og ledelse skjer følgelig i et *samvirke*

mellom kirkens leke medlemmer og dem som representerer den ordinerte tjeneste. Samvirket skjer i hovedsak innenfor rammen av de valgte råd.

Alle kirkelige møter og råd har en forpliktelse til lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag, med en henvisning til § 1. Forslaget er en videreføring av dagens § 28 i kirkeloven.

Samisk kirkeliv - § 7

Det er en naturlig konsekvens og videreføring av Den norske kirkes arbeid med samisk kirkeliv at det samiske innslaget i Den norske kirke blir reflektert i en egen paragraf i kirkeordningen. Bestemmelsen skal reflektere den tilstanden som gjelder i dag.

Den norske kirkes grunnlag som overordnet regelverk - § 8

Det legges opp til at grunnlagsbestemmelsene i kapittel 1 er overordnet øvrig regelverk. Den øvrige kirkeordning og andre kirkelige regelverk må dermed være i samsvar med de regler og prinsipper som kommer til uttrykk i *Den norske kirkes grunnlag*.

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

Innledning

Kapitlet omhandler kirkens organisering, den kirkelige inndelingen og styringsorganene. Dette kapittel avløser kapittel 1 i kirkeloven.

Den norske kirke er inndelt i bispedømmer, prostier og sokn. Den kirkelige inndelingen omfatter pr. 1. januar 2018 11 bispedømmer, 100 prostier og 1204 sokn. Prostiene og bispedømmene er administrative enheter mens soknet både er en rettslig selvstendig enhet og definerer den geografisk avgrensede menigheten. Denne strukturen videreføres.

Som følge av endrede regler om medlemskap i ny trossamfunnslov foreslår Kirkerådet mindre justeringer i regler om tilhørighet og medlemskap samt ordning for kirkelige registre og kirkelig stemmerett. Dagens krav om å være bosatt i riket for å kunne være medlem av Den norske kirke foreslås lempet på, slik at også personer uten fast bosted, men som har tilknytning til en menighet, skal kunne registreres som medlem. Det foreslås også å videreføre en tilhørighetsordning for barn der en eller begge foreldre som kirkemedlemmer.

Endringer i kirkelig inndeling, navn på kirker mv. - § 9

Ordningen for endringer i den kirkelige inndelingen legger i dag avgjørelsesmyndighet til departementet, men for endringer innenfor bispedømmet er dette ansvaret lagt til det enkelte bispedømmeråd. Tilsvarende gjelder for fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti. Etter forslaget til ny trossamfunnslov vil det bli helt opp til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om den kirkelige inndelingen. Kirkerådet foreslår å videreføre dagens ordning når det gjelder bispedømmerådets ansvar. For

øvrige foreslås det at Kirkerådet ivaretar inndelingsendringer med unntak av opprettelse av og navn på nye bispedømmer og andre endringer i grensene for bispedømmer, som foreslås lagt til Kirkemøtet.

Kategorialmenigheter og valgmenigheter - § 9

De alternative formene for menighetsdannelse er kategorialmenigheter og valgmenigheter. Kategorialmenighetene retter seg mot bestemte kategorier medlemmer. Valgmenigheter bygger på personlig tilslutning uavhengig av bosted og retter seg dermed ikke mot en bestemt kategori medlemmer. Kirkerådet foreslår at dagens forsøksordning med valgmenigheter videreføres som en fast ordning.

Disse ordningene kommer som supplement til normalordningen som er soknemenigheten.

Overordnet bestemmelse om kirkens styringsorganer - § 10

Kirken har styringsorganer både på sokne- og bispedømmenivå samt på nasjonalt nivå. Det foreslås en bestemmelse som slår dette fast. Bestemmelsen åpner for at Kirkemøtet også kan etablere andre organer, for eksempel organer på prostnivå.

Kirkemøtets rolle som øverste representative organ er forutsatt i dagens kirkelov, men det er ikke uttrykkelig fastsatt. Hva som ligger i å være øverste representative organ, foreslås presisert ved å tilføye at det innebærer en *besluttende* myndighet.

Tilhørighet og medlemskap - § 11

Tilhørighet og medlemskap i Den norske kirke må reguleres i kirkeordningen. Dagens regler i kirkeloven vil, ifølge forslaget til ny trossamfunnslov, bli avløst av mer generelle regler om inn- og utmelding i en ny trossamfunnslov. Dette innebærer at det er behov for å utfylle disse bestemmelsene. Døp er for eksempel et medlemsvilkår i Den norske kirke og foreslås tatt inn som del av Den norske kirkes grunnlag. Et annet spørsmål gjelder tilhørighet og hvordan kirken skal forholde seg til barn som har en eller begge foreldre som er medlemmer i kirken.

Vilkåret for medlemskap er i tillegg til døp at «bare person som er bosatt i riket og norsk statsborger i utlandet kan være medlem av Den norske kirke». Dette innebærer at det bare er mulig for personer med norsk fødselsnummer å bli medlem i kirken. Denne typen identifisering av medlemmer har vært nødvendig på grunn av finansieringsordningen for tros- og livssynssamfunn generelt. Når dette systemet legges om i forslaget til ny trossamfunnslov, kan det også være grunn til å se nærmere på bosattkravet som medlemskapsvilkår. De senere år har det vært en økning av personer i Norge uten fødselsnummer, men med lovlig opphold. Noen av disse knytter seg til en lokal menighet, og det foreslås i kirkeordningen at også disse skal kunne registreres som medlemmer.

Barn anses etter dagens bestemmelser i kirkeloven å høre inn under Den norske kirke fra fødselen såfremt en av foreldrene er medlem. Dette omtales som en såkalt forrangsbestemmelse for Den norske kirke. Er en av foreldrene medlem i Den norske kirke hører barnet til kirken fremfor det trossamfunnet som den andre forelder eventuelt er medlem i. Det vil si at selv om bare en av foreldrene er medlem av Den norske kirke, har tilhørighet blitt registrert uavhengig av foreldrenes uttrykte ønske om barnets kirketilhørighet. Kirkemøtet har vedtatt at man ikke ønsker videreføring av slike forrangsregler.

På den annen side kan det være ønskelig og viktig å uttrykke fra kirkens side at barn av kirkemedlemmer anses som tilhørig til kirken fra fødselen. På bakgrunn av dette foreslås det en egen bestemmelse i kirkeordningen om tilhørighet. Samtidig legges det opp til en ordning hvor registrering av tilhørighet forutsetter melding og enighet blant foreldrene. I de fleste tilfellene vil melding bli gitt i forbindelse med dåp, og da vil barnet bli fullverdig medlem av kirken. Ettersom forslaget til trossamfunnslov ikke legger opp til tilhørighetsbestemmelser, er det behov for at kirkeordningen presiserer at tilhørighet kan registreres i tillegg til medlemskap, som i kirkens tilfelle forutsetter dåp.

Den norske kirkes medlemsregister - § 12

Forslaget til trossamfunnslov § 15 legger opp til fortsatt lovregulering av at det skal være et sentralt medlemsregister for Den norske kirke og at også kirkelige handlinger skal registreres. I forslaget til kirkeordning foreslås det å presisere at medlemsregisteret også skal kunne omfatte tilhørig barn og at kirkelige handlinger skal inntas i registeret. Dersom kirken ikke lenger får opplysninger om tilhørig barn fra Folkeregisteret, vil slike registreringer være avhengig av melding fra foreldrene.

Nærmere regler om medlemsregisteret og hvilke personopplysninger som skal registreres er fastsatt av Kirkemøtet i 2018. Formålene som disse opplysningene kan brukes til er fastsatt i medlemsregisterforskriften, og har betydning for hvordan den nye personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR) skal etterleves av alle kirkelige organer.

Soknebåndsløsning - § 13

Medlemskap i kirken har en nær tilknytning til soknet hvor man er bosatt. Det er her medlemmet har kirkelig stemmerett og kan få kirkelige tjenester. Soknebåndet er et av de viktigste folkekirkelige trekk ved Den norske kirke. Det blir foreslått en bestemmelse i kirkeordningen som slår det fast som en hovedregel at medlemskap i Den norske kirke er knyttet til det sokn en er bosatt i. Samtidig blir det foreslått en justering i ordning for soknebåndsløsning. I kirkeloven § 4 er det i dag biskopen som i særlige tilfeller og etter søknad fra vedkommende menighetsråd kan samtykke i at en person for et begrenset tidsrom gis stemmerett i et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. Forslaget i kirkeordningen går ut på at menighetsrådet i menigheten der en ønsker overføring til, etter søknad fra et medlem, kan samtykke i at dette får sitt medlemskap overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i eller en valgmenighet. Det foreslås at biskopen blir klageinstans.

Stemmerett - § 14

På grunn av forslaget om en ordning for soknebåndsløsning foreslås det en bestemmelse som viderefører at ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn. Ettersom en kategorialmenighet ikke er et sokn, vil et medlem av en kategorialmenighet imidlertid fortsatt ha stemmerett både i kategorialmenigheten og i bostedssoknet. Også dette er en videreføring av gjeldende rett.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

Innledning

Kapittel 3 i kirkeordningen skal avløse kapittel 2 i dagens kirkelov, altså kirkelovens §§ 5 til 16. Det er ennå uklart om kommunens ansvar for å finansiere den virksomheten som finner sted i soknet blir videreført i forslag til ny trossamfunnslov. Kirkerådet har likevel tatt utgangspunkt i dette.

Det foreslås mindre justeringer i enkelte paragrafer i dette kapittelet – oppdateringer som følger av endring i annet lovverk.

Reglene om menighetsmøtet og reglene om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet videreføres.

Soknets organer - § 15

Kirkerådet foreslår at menighetsråd innenfor en og samme kommune skal kunne etablere felles menighetsråd for flere sokn uten at det er begrenset til en forsøksordning. Forslaget er i første rekke begrunnet med at det mange steder har vist seg så vellykket med en slik ordning innenfor rammen av forsøk, at det bør åpnes for en mer permanent adgang, som ikke trenger å begrunnes som forsøk – eller lede til soknesammenslåing.

Etter forslaget i denne paragrafen overtar Kirkerådet den godkjenningsmyndighet som i kirkeloven § 5 er lagt til departementet. Unntak fra dette er nevnte bestemmelse om felles menighetsråd på mer permanent basis.

Sammensetning, valgbarhet, uttreden m.m. - §§ 16–18

Dagens sammensetning for menighetsrådet foreslås videreført som i dag.

De tilknyttede bestemmelsene i kirkeloven om plikt til å ta imot valg og rett til fritak foreslås harmonisert med valglovens bestemmelser for det tilsvarende ved valg av kommunestyre, slik at det holder å avgi skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten innen en fastsatt frist, for å få fritak. Bestemmelsene om biskopens, prestens og andres deltakelse i menighetsrådsmøte foreslås også videreført.

Bestemmelsene om uttreden av menighetsrådet i valgperioden foreslås i hovedsak videreført i forslaget § 17. Kirkelovens bestemmelse om uttreden bygger i dag på kommuneloven av 1992. Stortinget behandlet våren 2018 en ny kommunelov som medførte noen språklige endringer. Kirkerådet foreslår å gjøre noen mindre endringer for å harmonisere bestemmelsene med den nye kommuneloven.

Daglig leder av menighetsrådets virksomhet - § 19

Kirkelovens § 8 annet ledd om daglig leder av menighetsrådets virksomhet videreføres i en ny § 19 i kirkeordningen.

Oppgavefordelingen mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd - §§ 20, 23, 24 og 25

Det foreslås ingen endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd i denne høringen.

Det foreslås ingen endring i sammensetning av kirkelig fellesråd, men som følge av at Kirkemøtet ikke har myndighet til å fastsette regler som pålegger kommunen å velge en representant til kirkelig fellesråd (og til menighetsråd i ettsoknskommuner),

presiseres det at kommunen *kan* oppnevne en slik representant. Ved fortsatt kommunal finansiering bør det være en forventning fra kirkens side at kommunen er representert i kirkelig fellesråd.

Når det gjelder avklaring av økonomiforvaltning for soknets organer har departementet i brev av 14. februar 2018 varslet at de «i det videre arbeidet med lovforslagene [vil] vurdere nærmere om regnskapsloven bør gjøres gjeldende for soknene.» Dette kan få betydning for utforming av bestemmelsen om at «Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet», som er tatt inn i § 20. Det samme gjelder tilsvarende bestemmelse i § 25.

Menighetsmøtet - §§ 21 og 22

Kirkerådet foreslår at dagens to bestemmelser om menighetsmøtet i kirkelovens §§ 10 og 11 videreføres tilnærmet uendret. Presiseringen i forslaget til § 22 første ledd om at menighetsmøtet bare avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken *når Kirkemøtet har overlatt spørsmålet til menighetsmøtets avgjørelse*, er i samsvar med dagens rettsstilstand. Dette fremgår blant annet av Kulturdepartementets brev til Kirkerådet av 22. juni 2017.

Opptak av lån - § 26

Kirkeloven § 16 er her videreført med unntak av bestemmelsen i § 16 tredje ledd om soknets konkursvern som er videreført i forslag til ny trossamfunnslov § 12 sjuende ledd.

Kapittel 4. Kirkebygg

Innledning

Forslaget til ny trossamfunnslov legger opp til en nedbygging av dagens lovregulering av kirker. Samtidig foreslås det en lovbestemmelse om at Kirkemøtet gir regler om krav til kirke, forvaltning av kirke og tilhørende fond, kirkens inventar og utstyr, og om bruk av kirke, herunder betaling for bruk.

Det er gode grunner for å gjennomgå og endre enkelte bestemmelser om kirkebygg. Kirkemøtet gjorde også i sak KM 15/15 vedtak om enkelte endringer. Disse vedtakene følges *ikke* opp i denne høringen, men Kirkerådet vil komme tilbake til dette på et senere tidspunkt.

Kirker er signalbygg som både utgjør en viktig del av vår kulturarv og samtidig skal fungere som lokaler til kirkelig aktivitet i dag. Disse hensynene ivaretas gjennom dagens godkjenningsordninger og nærmere retningslinjer i et eget rundskriv (*T-3/2000 Forvaltning av kirke, kirkegård og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø*). Med den hjemmelen som foreslås i ny trossamfunnslov, vil Kirkemøtet i samarbeid med Riksantikvaren kunne fastsette ordninger og saksbehandlingsregler som fortsatt sikrer en kulturminnefaglig behandling av kirkebyggsaker, ut over det som kan pålegges i medhold av kulturminnelovens gjeldende bestemmelser.

I denne høringen foreslår Kirkerådet at kirkelovens bestemmelser om kirkebygg tas inn i kirkeordningen. Godkjenningsordninger vil i forslaget tilsvare dagens, men med den forskjellen at departementet ikke lenger vil være godkjennings- eller klageinstans.

Definisjon av og eiendomsrett til kirke - § 27

Forslaget til trossamfunnslov § 13 viderefører dagens regel i kirkeloven § 17 om at kirkene er soknets eiendom med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag. Det foreslås å presisere i bestemmelsen at etter kirkeordningens ikrafttredelse, er Kirkerådets godkjenning avgjørende for om nye bygg skal defineres som kirke. Bestemmelsen viderefører også forutsetningen om at det skal være kirke i hvert sokn.

Når dette videreføres i kirkeordningen, vil imidlertid bestemmelsen kunne få et annet innhold enn i dag. Etter dagens kirkelov har kommunen et økonomisk ansvar for bygging av kirker, og når det opprettes et nytt sokn får kommunen en forpliktelse etter loven. I kirkeordningen vil bestemmelsen først og fremst legge begrensninger på muligheten til å opprette nye sokn på steder hvor det fra før ikke er kirke. Dersom det ikke er kirke fra før i et område hvor et nytt sokn ønskes opprettet, må finansiering av ny kirke avklares nærmere i hvert tilfelle. Forutsetningen vil også være at dette skal være en kirke i kirkeordningens forstand. Det vil si at ulike former for *flerbrukshus*, kulturhus eller lignende ikke er tilstrekkelig. For sokn hvor det ikke er kirke i dag, vil bestemmelsen kunne opprettholde en forventning om at det skal bygges kirke.

Forvaltning og begrensning av rådighet - § 28

Hovedregelen om at forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellesråd, slik det fremgår i kirkeloven § 18, foreslås videreført uendret. Det samme gjelder bestemmelsene om begrensning av rådighet, som innebærer at kirker ikke kan avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter.

Det foreslås en åpning for at Kirkerådet kan samtykke i salg av kirker når særlige grunner tilsier, slik som dagens bestemmelse hvor myndigheten er lagt til departementet. Fast eiendom ellers som et sokn eier og som ikke er nødvendig for kirken, kan avhendes med samtykke av bispedømmerådet. Dette er også en videreføring av gjeldende rett og vil for eksempel kunne være aktuell dersom det skal skilles ut en parsell fra kirketomten.

En særlig problemstilling som har blitt vurdert, er langtidsutleie av kirker. I situasjoner der kirkeforvaltningen står overfor store avgjørelser, som å ta en kirke ut av bruk, langtidsutleie, avhending eller nedleggelse, kan det stilles spørsmål om hvor langt fellesrådets myndighet til å disponere over kirkebygget rekker. Biskopen forordner gudstjenester i kirkene, og regelverket for bruk av kirker regulerer menighetsrådets bruk av kirker. Når en kirke ikke lenger har forordnede gudstjenester og videre bruk skal avgjøres, er gode lokale prosesser viktige. Kirkerådet foreslår ikke endringer i regelverket på dette området nå.

For øvrig omfatter bestemmelsen også biskopens godkjenningsmyndighet for anskaffelse og avhending av kirkens inventar og utstyr og menighetsrådets plikt til å føre fortegnelse over inventar og utstyr. Det foreslås ingen endringer her.

Kirkefond - § 29

Kirkelovens bestemmelse om kirkefond foreslås videreført uendret. Hovedregelen er at kapital som er knyttet til en kirke skal samles i et fond, og avkastningen skal da gå til drift og vedlikehold av kirken. Kirkene finansieres i hovedsak over kommunebudsjettene, og det antas at kirkefond ikke lenger har særlig betydning. Testamentariske gaver til kirken eller menigheten skal brukes til det formålet de er gitt til.

Betaling for bruk av kirken - § 30

Kirkemøtet har gitt nærmere regler for bruk av kirkene, som blant annet gir menighetsrådet adgang til å låne ut kirken til for eksempel konserter og presten har rett til å bruke kirken til blant annet kirkelige handlinger. I forbindelse med at kirkeloven ble vedtatt ble det forutsatt at kirkemedlemmer i soknet skulle kunne få utført kirkelige handlinger uten å måtte betale for det. I andre tilfeller vil kirkelig fellesråd kunne kreve betaling etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet. Denne regelen, som i dag fremgår av kirkeloven § 20, foreslås videreført uendret.

Oppføring av ny kirke - § 31

Kirkeloven § 21 gjelder godkjenning ved oppføring av ny kirke samt godkjenning ved nedleggelse og ved ombygging og utvidelse av kirke. Dagens regler på dette området foreslås videreført, men med den endringen at Kirkerådet overtar som godkjenningsinstans der departementet nå har hatt denne oppgaven. Ombygging og utvidelse av kirkene ivaretas i dag av biskopene etter delegasjon fra departementet, jf. departementets brev til biskopene av 15. april 2000. Her foreslås det at myndigheten legges direkte til biskopen i kirkeordningen og med mulighet for Kirkerådet til å gi nærmere regler. Dette innebærer at det for eksempel vil kunne fastsettes en klageordning som tilsvarende dagens hvor Riksantikvaren kan påklage biskopens avgjørelse om å godkjenne ombygging eller utvidelse.

Bestemmelsen om at bygging ikke er tillatt nærmere kirke i spredtbygd område enn 60 meter uten tillatelse etter kirkeloven, er ikke aktuell å videreføre i kirkeordningen. Hensynet til kirkens omgivelser vil måtte ivaretas gjennom annet lovverk som blant annet plan- og bygningslovens regler.

Kapittel 5. Regionale og nasjonale kirkelige organer

Kapittel 5 skal erstatte kirkeloven kapittel 4. I all hovedsak er dagens oppgaver for og sammensetning av de regionale og nasjonale kirkelige organer videreført. Kirkerådet foreslår en ny organisering av Den norske kirkes økumeniske og internasjonale samarbeid som medfører endring av dagens Mellomkirkelig råd.

Bispedømmerådet - §§ 32–34

Kirkerådet legger opp til å videreføre bestemmelsene om bispedømmerådets sammensetning i kirkeordningen i denne omgang. Kirkerådet foreslår imidlertid at bestemmelser om bispedømmerådets varamedlemmer tas direkte inn i kirkeordningen, at det presiseres at alle leke medlemmer velges direkte og at reglene i kirkeordningen § 16 tredje og fjerde ledd om plikt til å ta imot valg og fritak til menighetsrådet gjøres tilsvarende gjeldende for bispedømmerådet.

Kirkerådet foreslår å ta inn en egen § 33 om bispedømmerådets adgang til å gi lederen eller et arbeidsutvalg fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle vært avgjort av rådet. Dette er en videreføring av gjeldende rett som blir tydeliggjort gjennom en ny paragraf, etter mønster fra tilsvarende bestemmelser om menighetsråd og kirkelig fellesråd.

Kirkemøtet - §§ 35–36

I likhet med bispedømmerådets sammensetning videreføres dagens sammensetning av Kirkemøtet for valgperioden 2019–2023. Kirkerådet foreslår imidlertid at det

presiseres direkte i kirkeordningen § 35 at Bispemøtets preses og leder av Samisk kirkeråd er medlemmer av Kirkemøtet. Det medfører ingen endringer i forhold til i dag, ut over at bestemmelsene om dette flyttes fra underliggende regelverk inn i selve kirkeordningen.

Kirkemøtets oppgaver vil fremgå i en rekke paragrafer i kirkeordningen, og noen bestemmelser vil også være regulert av trossamfunnsloven. Paragraf 36 om Kirkemøtets oppgaver inneholder derfor kun noen av Kirkemøtets oppgaver. Kirkerådet foreslår i hovedsak å videreføre bestemmelsene om Kirkemøtets oppgaver, men med noen endringer:

- - Dagens bestemmelse om at Kirkemøtet «foreslår retningslinjer for kirkelig inndeling» foreslås opphevet. Dette anses som overflødig når myndigheten til å fastsette nærmere bestemmelser om endring i kirkelig inndeling samt navn på kirke, sokn og prosti er lagt til Kirkemøtet. Se kapittel 2.
- - Dagens bestemmelser i Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 om at saker av læremessig karakter skal forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkemøtet, foreslås tatt inn i selve kirkeordningen.

Kirkerådet - §§ 37–38

Kirkerådets sammensetning foreslås fastsatt i kirkeordningen § 38 i tråd med Kirkemøtets vedtak i 2018, hvilket innebærer at rådet skal bestå av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester valgt av Kirkemøtet samt en biskop valg av Bispemøtet.

Kirkerådets oppgaver foreslås videreført i kirkeordningen § 38, men det foreslås å ta inn en bestemmelse om at saker av læremessig karakter som avgjøres endelig av Kirkerådet, må forelegges for Bispemøtet før endelig avgjørelse, i en parallell til tilsvarende bestemmelser for Kirkemøtet. Hvis Kirkerådets vedtak ved andre gangs behandling ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilrådning, oversendes saken til Kirkemøtet for avgjørelse.

Bispemøtet - § 39

Kirkerådet foreslår å fastsette en ny formålsbestemmelse om Bispemøtet i kirkeordningen § 40 annet ledd, som tydeliggjør det kollegiale aspektet ved biskopenes tilsynstjeneste. Kirkerådet foreslår også å videreføre ordningen med at Bispemøtet som hovedregel ikke kan binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner. Det åpnes likevel for at det i medhold av kirkeordningen kan bestemmes særskilt unntak fra hovedregelen. Dette vil for eksempel være aktuelt i tilfeller hvor Bispemøtet er gitt myndighet til å gi regler som har betydning for biskopenes tjeneste. Det foreslås videre å gjøre dagens reglement for Bispemøtet overflødig, ved å ta inn de viktigste bestemmelsene i kirkeordningen, i stedet for at Kirkemøtet fortsatt skal gi nærmere regler. Det innebærer at det tas inn bestemmelser om at Bispemøtet skal ha sekretær og at Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet i paragrafen.

Kirkemøtet tidligere har bestemt at Bispemøtet behandler læreklager og at også klagenemnda kan melde saker til Bispemøtet. Dette tas derfor inn i § 39.

Den norske kirkes klagenemnd - §§ 40–41

Kirkerådet foreslår å videreføre dagens sammensetning og oppgaver for Den norske kirkes klagemennd ved å ta inn bestemmelser om dette i kirkeordningen §§ 40 og 41.

Samisk kirkeråd - §§ 42–43

Kirkerådet foreslår å ta inn bestemmelser om Samisk kirkeråds sammensetning og oppgaver i kirkeordningen §§ 42 og 43. Forslaget bygger på dagens sammensetning og oppgavefordeling, slik det kommer til uttrykk i dagens Statutter for Samisk kirkeråd.

Mellomkirkelig råd i en ny tid – økumenikk og internasjonalt samarbeid

Mellomkirkelig råd er i dag et organ valgt av Kirkemøtet, som har i oppdrag å ivareta Den norske kirkes økumeniske og internasjonale relasjoner. Mellomkirkelig råd har siden 1984 vært et råd under Kirkemøtet. Rammebetingelsene for økumenikk, interreligiøs dialog og internasjonalt samarbeid har endret seg siden 1984, noe som har gjort at disse oppgavene tydeligere har blitt et ansvar for hele kirken. Kirkerådet foreslår derfor en ny organisering av Den norske kirkes økumeniske og internasjonale samarbeid som innebærer at Mellomkirkelig råd endres til et fagutvalg, for eksempel knyttet til både Kirkerådet og Bispemøtet. Endringen medfører at organet får en tydeligere faglig rolle, samtidig som den demokratiske forankringen til saksfeltet videreføres gjennom at viktige beslutninger fattes av Kirkerådet eller Kirkemøtet, avhengig av sakstype.

Som følge av at Kirkerådet foreslår å endre Mellomkirkelig råds status til et fagutvalg, anses det ikke som aktuelt å ta inn bestemmelser om rådet i kirkeordningen, men Kirkerådet anser det som naturlig at Kirkemøtet fastsetter nærmere regler om Mellomkirkelig råd.

Ungdomsdemokrati - § 44

Kirkerådet foreslår å regelfeste i kirkeordningen en struktur for ungdomsmedvirkning i Den norske kirke. Forslaget inneholder en formålsparagraf, bestemmelser om ungdomsting og ungdomsråd i hvert bispedømme samt bestemmelser om et nasjonalt Ungdommens kirkemøte og et nasjonalt utvalg foreslått kalt Den norske kirkes ungdomsutvalg. Forslaget innebærer en formalisering av dagens ungdomsstruktur.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

Kapittel 6 i kirkeordningen skal erstatte nødvendige bestemmelser i kirkeloven kapittel 5, som ikke er overflødige eller dekket andre steder.

Rett og plikt til å delta i møte - § 45

Kirkerådet foreslår å videreføre bestemmelser om møte- og stemmeplikt i kirkelige organer, som i dag er fastsatt i kirkeloven, med ett unntak: Medlemmer i kirkelige organer i ungdomsdemokratiet i Den norske kirke foreslås ikke å ha stemmeplikt.

Prestenes, prostenes og biskopenes tjeneste - § 46

Bestemmelsen er en videreføring av kirkeloven § 31 med unntak av annet ledd om at «All prestetjeneste skal organiseres slik at prestene kan utøve sin tjeneste i samsvar

med ordinasjonens forutsetninger og forpliktelser.» Denne bestemmelsen er videreført i forslag til ny trossamfunnslov § 14 annet ledd.

Medlemskapsvilkår for tilsatte og ombud - § 47

Som følge av at det ifølge lovutkastet til ny trossamfunnslov ikke lenger vil være lovfestet en adgang til å fastsette et generelt medlemskapskrav for kirkelige ombud og tilsatte i Den norske kirke, vil krav om medlemskap komme inn under de generelle reglene i likestillings- og diskrimineringsloven. Kirkerådet legger likevel til grunn at det er anledning til å fastsette medlemskapskrav for kirkelige ombud (f.eks. menighetsrådsmedlemmer), og foreslår derfor å videreføre et slikt krav. Kirkerådet foreslår også å fastsette i kirkeordningen at tilsettingsmyndigheten skal oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke for tilsetting i kirkelige stillinger som inneholder et ansvar for kirkens lære, i tråd med adgangen i likestillings- og diskrimineringsloven § 9. Biskopen vil i særlige tilfeller kunne dispensere fra kravet. Samtidig foreslås det å fastsette i kirkeordningen at tilsettingsmyndigheten plikter å vurdere om det er adgang til å oppstille et krav til medlemskap for andre kirkelige stillinger.

Kirkeloven § 29 om at kirkelige organer kan kreve fremleggelse av barneomsorgsattest fra personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige, er videreført med en tilsvarende bestemmelse for alle tros- og livssynssamfunn, i trossamfunnsloven § 19. Kirkerådet legger til grunn at dagens praksis videreføres og at hjemmelen i trossamfunnsloven er tilstrekkelig.

Partssammensatt utvalg mm. - § 48

For å sikre fortsatt gode ordninger for medbestemmelse for kirkelig tilsatte som har kirkelig fellesråd og menighetsråd som arbeidsgiverorgan, foreslår Kirkerådet å videreføre bestemmelsen fra kirkeloven § 35 med noen mindre endringer.

Forslaget søker å harmonisere bestemmelsen med den nye kommuneloven § 5-10.

Det presiseres at alle tilsatte er valgbare og stemmeberettigede til partssammensatte utvalg, også de som eventuelt ikke er medlem av Den norske kirke.

Kirkerådet foreslår at bestemmelsen i kirkeloven § 35 annet ledd, ikke videreføres i kirkeordningen, da den anses som overflødig. Det følger av rettssubjektene *soknets* og *Den norske kirkes* private autonomi at deres organer, innenfor deres nærmere ansvarsområde, vil kunne gi en arbeidsgiverorganisasjon fullmakt til å inngå og si opp tariffavtale, samt å gi eller motta kollektiv arbeidsoppsigelse på vegne av rettssubjektet. Kirkerådet mener det derfor er overflødig å videreføre slike bestemmelser i kirkeordningen.

Saksbehandlingsregler - § 49

Kirkemøtet har gått inn for at forvaltningsloven, offentleglova og reglene om offentlige organer i arkivloven fortsatt skal bestemmes i lov at skal gjelde for Den norske kirke. Kirkerådet foreslår en bestemmelse også i kirkeordningen § 49 som viderefører dette samt dagens særregler i habilitetsaker.

Kirkerådet foreslår å fastsette at mallova legges til grunn for den virksomheten som drives av kirkelige organer. Dette er ment som en videreføring av tidligere rett, slik den var frem til 1. januar 2017. Det innebærer at mallovas avgrensning for Den

norske kirkes del til å gjelde den administrative delen av virksomheten, samt veiledning som vil være å finne i mallovas forarbeider, fortsatt vil ha betydning. Med *den administrative delen av virksomheten* menes kontordrift.

Endringsregler - § 50

Videre foreslår Kirkerådet særskilte endringsregler for bestemmelsene i kapittel 1 *Den norske kirkes grunnlag*, etter modell fra Grunnloven. En slik prosedyre innebærer at et endringsforslag kan fremsettes, men ikke tas til behandling i én kirkemøteperiode. Først i neste periode, etter et valg, kan forslaget realitetsbehandles og vedtas med 2/3 flertall. Det foreslås også særskilte endringsregler knyttet til de bestemmelsene i kirkeordningen som regulerer Bispemøtets rolle som læreorgan overfor Kirkemøtet og Kirkerådet. Endringer av disse bestemmelsene krever også 2/3 flertall. Øvrige bestemmelser i kirkeordningen kan endres ved alminnelig flertall.